

UIT HET VELD

Hoogwaterperikelen

Hoog water

Evenals in 1998 was ook het voorjaar van 1999 weer bijzonder vochtig. De natte winter had plaatselijk voor veel wateroverlast gezorgd. Zo ook bij enkele van de medewerkers van het Meetnet Amfibieën. Bij de opmerkingen op de telformulieren was een aantal keer de boodschap te lezen "Door hoge waterstand dit voorjaar werd het bemonsteren sterk bemoeilijkt", of iets in die trant. Vooral enkele telgebieden in de uiterwaarden en langs enkele beeklopen hadden hier veel last van. Zowel vanuit het Roerdal in Limburg als uit de uiterwaarden bij Heelsum in Gelderland klonken berichten dat als gevolg van de hoge waterstand een aantal, voorheen aparte, wateren waren geworden tot één groot wateroppervlak. Hierdoor was de toegankelijkheid van de verschillende gebieden zeer slecht. In de Kaaistoep bij Tilburg was dit waarschijnlijk de reden waarom er dit jaar zo weinig vinpootsalamanders waren gezien. Ook bij Eindhoven, waar het onder andere het Gijzenrooise zegje buiten zijn oevers was getreden, bleek het vrijwel onmogelijk om in het water, tussen de begroeiing met zeggen en andere planten, nog larven en salamanders te vinden.

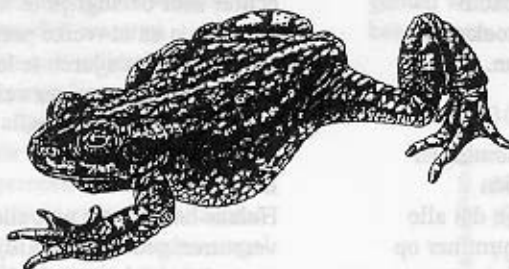
Overlast

Het vinden van amfibieën bleek dan ook het grootste probleem voor de waarnemers. Of de dieren zelf ook veel overlast hadden van het vele water blijft de vraag. Slechts een enkele waarnemer waagde zich aan de stelling dat de voortplanting van de vroege soorten, als gewone pad en bruine- en heikikker, daardoor ook mislukt zou zijn. Het spreekt voor zich dat in de uiterwaarden het stromende water de reguliere eiafzet inderdaad wel bemoeilijkt zal hebben. Maar uit verschillende opmerkingen van andere telformulieren bleek dat de dieren soms van de nood een deugd maakten. Zo blijkt een ondergelopen hooiland in Zeeuws Vlaanderen uitermate geschikt voor een geslaagde voortplanting van zowel bruine kikker als gewone pad en kleine watersalamander. Uit Drenthe en Gelderland kwamen soortgelijke berichten.

Rugstreeppad

Op verschillende locaties blijkt vooral de rugstreeppad profijt te hebben gehad van deze tijdelijke voortplantingswateren. Doordat het

wisselvallige weer gedurende het voorjaar aanhield, droogden de tijdelijke wateren niet zo snel in. Hierdoor hadden de hier afgezette eieren toch nog een redelijke kans om uit te komen, en de larfjes om te metamorfosereren. Dit was in andere natte jaren wel eens anders. Wanneer na het terugtrekken van het water, de eieren op het droge achterbleven. Pas eind juni was de waterstand op veel plaatsen weer tot het normale niveau gedaald. In de duinen van Duin & Kruidberg zakte het water iets sneller in de vele tijdelijke watertjes die door de extreem hoge waterstanden waren ontstaan. Dit had tot gevolg dat de rugstreeppadlarven in versneld tempo tot metamorfose overgingen.

Terugtrekkend water

De amfibieën in Eindhoven waren minder fortuinlijk. Enkele omwonenden van één van de weinige rugstreeppadvindplaatsen in de omgeving van Eindhoven, een voormalige vloeiveide, hadden geklaagd over wateroverlast. Dit was reden voor de gemeente om de vloeiveide geheel droog te pompen, waarbij ook in de omliggende sloten weinig water overbleef. De rugstreeppadden zijn in dit gebied niet aan voortplanting toegekomen. In een nabijgelegen terrein bleek het terugtrekkende water weer een ander probleem te hebben achtergelaten. Door de hoge waterstand was water uit het nabijgelegen loopje in contact gekomen met een poel. Hierdoor werden stekelbaarzen geïntroduceerd in een poel die daar tot voor kort vrij van was.

In het stroomdal van de Dommel bij Eindhoven had het terugtrekkende water nog een andere vervelende verrassing in petto. Door de hevige regenval was er namelijk behalve beekwater, ook riool-overstort in het gebied gelopen. Na het wegzakken van het water bleef zowel op het land als in de poelen een dikke laag zwarte stinkende smurrie achter. Als gevolg van het achterblijvende slib waren veel van de poelen ongeschikt voor de voortplanting en werden er zeer weinig amfibieën gezien.

Waadpak

Slechts één waarnemer had tot laat in het seizoen het waadpak nodig. André van de Berg, die zijn inventarisaties in het Biesbosch-gebied doet, moest het waadpak wel aanhouden. Niet zozeer vanwege de hoge waterstand, maar meer om ongeschonden door de brandnetelruigten van het ene naar het andere water te komen